

21980
Landsmåls- och Folkminnesarkivet
Uppsala

Gotland
Garde

17/1-53

21980

Nilsson, Alma. 1953.

Svan på Ulma:s fogl. M 188 Vård och användning
av vilda träd, buskar o. örter.

21 bl. 4°, 1 tecken.

Växtnamn etc.
för vildmarker
av Ulma 1880

1.

Garda ocker
Gothland

Ek. a dik aikar Muldaiika u janaiika. Järneten är
 mycket värdefull för sitt hårda virke som måstär
 både mask och röta i flera decennier. Virket användes
 till sämsstolpar löss-stuckar 'sidstolpar till led'
 grändstuckar u kvännstuckar. De flesta väderkvar-
 nar av trä voro byggda kring en väldig, uppsättstäm-
 ole ekstock även kallad stolpe. Här kvänni skudd
 i väder bräids ha kring aikstucken mä en vindkäst
Stännstuckar 'hörnstockarna i ladvärdlar byggda
 av trävirke' 'portluckor' 'sidstockarna i virka
 portluckorna voro fästa' trasklar 'trasklar' till
 stall u kökhusdörrar u radlar till låd-dörrar 'log-
 dörrar' skudd var av janaiika. Den gammal
 ladvärd vid Hemmar i Garda inåter de fyr-
 kantiga ekstockarna 'durradar' till logdörrarna
 12 tum i fyrkant. 'Genomsörning?' Mycket
^{skvirke} användes till skepps och båtbygga. Bränderna
 fällde sina ekar medan det fanns bjät i gården
 'sån gynt saven ga u da blai väka' 'virket' samman

Garda den 11/3 1950 Alma Nilsson

2.

Ek, Aikā. Vid tillverkning av ekmäklar, hypelbänks-
skivor, drickstunnor, tjulokrar ('aikraz spraitkar' m.m.)
var man mycket noga med ^{att} ekvirket skulle vara
av prima beskaffenhet. 'Åttvid'n däug int, den
ak macken upp'. Ekstavar till tunnor och kaggar
lär man för ha kokat eller ångat emedan de då
lättare kunde böjas till önskad form. Sages-
man Jakob Snomsson f. 1853 d. 1937 i Härde.

De delar av ekvirket som äro minst värdefulla
såsom (grainär kuggar u tvaitar) den mer eller
mindre misslyckade brädbit man får när man
(säger först u sist skärde) kallas för tvait pletter
tvaitar användes till vid de bondstämman. De
var gult till färga varm vid när kylde smälld i
krukar. Ekbarken. Savvarifabriken Oskar
Lundin Hylkebods härde köpte mycket ekbark av
bönderna. Den ^{levererades} stökades i enghärad
storlek och malades sedan i en för ändamålet
särskild tillverkad kvarn. Sagesman O. Lundin, d. 1950
Sagesman - Alma Nyström d. 16/11. 1953.

Frågelista M. 188.

[Bark-krammen]

hårda
sorken
hatten.

(Ek, Sika) Den bestod av en mycket stor refflad sten på en järnaxel. I denna sten löpte lodstilen så kallad pandring, skopparitad av träder. Barken östes ner i vandringsen en häst spändes utanför den samma i stenen axel, skarsvernen fuktade fömmarna och sedan gick det sänt precis som ett gammalt hästverk. För i tiden när "bönderna gavdi" så använde de skinn skaimä använde de mycket en staur dakt av ätt barken skaimä. De där skaimgarvningi ha blai mycket int så bra, för när skumakrar käm ti gass ('gärd') to di a si bad sto u juvar smörd in lädrä mä fett, läggd de på golva hållt si ei en stol bark u så kämpt de på lädrä mä sein' vära skaim så mä lirnan, di kunde si di fick de mjaukt så di kunde sei haindout "sto och stövlar av dei. (lirnan elte fortaste de förmedde)

Ek bark användes även till färgning, Ek bark och alken färgdes ^{man} geätt med. Ek löven Löv från mindre värddiga ekar användes som kreatursfoder. Sagoman Fr. Jönsson d. 1957. Alma Nilsson.

(Ök. Aikā) De svära bostkären 1940, 41.42 på Gattland
säpoadis gammal bostkärn från föregående är
 tillsammans på hösten och gavs åt bostkären på vint-
 tern i stället för skatt. 'Fräktet äkorn, fagdes i kapt'
 'kräkt' de me go smakt.' De fanns endast aik-
 bukter ut mindar aikar av järnaitā (järnaitē)
 som laugen sat på mästen kaitā vintarn. När
 laugen kadd sit på tissen mästen var raud
rod' si' färger skudd man ta var på'n för de
 var ett bra bot medel mot kylde 'köld' i
 händer u bair. Aiklaugen skudd kottas till
 en lag u mäns kan ännu var varm skudd
 man kadd bairni si sän så giete kylde ör.
Ökallon. Ökallon kan man ge åt svinen så
 färsk de är. Svinen äter dem begärlyftomen
 g' för mycket åt gängen emellan de svätter' och
 då kan grisarna äta i hjel sig. Ökallon kan
 även borkas i ugn och smalas. Gives då i annat
 mjäl åt både hästar och svin. Sages man i bot för
 köld' Aron Garshén Kulder Garda 4. 1888 i Garda

(E. k. Aikū.) E. k. kollen där även ha använts till bräda
i nödsituationer. I E. k. kollen finns en ek som enligt
folkets åsigt är planterad på ett guldsmycke
(ett armband av guld) Mellan Gårda och Buttle finns
det miltvilda skogar som går under det gemensamma
namnet Branden och den smala skogsvägen kallas
brandvägen. På varsin sida om densamma står det
ett par uråldriga ekar som kallas Midait. De
står ungefär skalkvägs mellan de bägge socknar-
na. Folk har dem än som vägledning att de är på
rätt väg både till Buttle och till sina skogsätter.
Det låter så här: "Ja vår skoll träir in leit förrin
vör hinnar midait, eller träir till chyggar unu
vridait så skummar där reit. De kan hända
ha stått där i tusen år och visat vägen och deras
nämnes nära nog med vördnad av ortsbefolkningen.
Stammarna är i hälliga och fullplockade med sten
men än finns det liv i den sav och bark som finns
 kvar ty om sommaren finns det liv på grenarna.

Pagesman Alma Nyström f. 1885 i Gårda.

(Ek. Håk). Eken anses vara ganska utsatt för äskslag. Bröndnar kuggar sin aikar mäns de finna tjäl i jardi för när oaven har gylt ga bleir värk "virket" sammars. Gamla muskä "murke nä" aikstumblar (vanligtvis kallar man dem för "aikruskå" användes vid rökning av korv och kött.

Lind. Lind är ett träd som garda borna haft mycket litet kändom om. Hylke herde Svensson hade planterat två lindar i sin trädgård och dit gick sockenborna för att se på härligheten. Det var i slutet av 1880 talet. Lindormen hade emellertid min mormor

Kristina Holmér hört omkallas. På senare år har ^{man utangrat} ~~emellertid~~ lind omkring skalltomten vid Sutarne gård samt någon enstaka hit och dit i någon trädgård.

Fläder (Hyll). Fläderträden blir mycket gamla. Vid Österby har funnits ett fläderträd och jag tror det finns där än. Det är säkert numrä ärgt.
Sagesman Alma Nyström Hemmer

Frägelista
M 188.

Lande
socken
Götaland.

Fläder 'Hyll' Fick man bannvärk skudd man
putt^o ei tannen mä a vass pinnä u när man
hadd gärt de, så skudd man ga äut u buri ätt
Sul i fläddartreia u putt in treipinnu i de u
flygg till kulvål så bli man av mä bann-
värken. Sarkar bränkt går vatten vässar av
fläddarskatt som väst äut från treia.

Sagesman Gustaf Thomsson f. vid Österby 1859. d. 1939

Fläderblommorna skördades när de vora fullt
utodagna och lades till torkning. (vanligtvis på
loftet) Fläderblommorna koktes och teck drats
vid förkyllning utan någon annan tillvakt.

Sagesman Emilia Ardin f. vid Österby 1889

Malört. Malörten växer mest på sand och grus-
jord. Blader och blommorna. Malörten skall skörda
sankt Hans tid. (Sankt Hans den 29 augusti) Malört
och brännvin användes som husmedicin både åt
djur och och folk (malörtsbrännvin). Användes vid
kolik. Kyldeknipen malört användes i skället för humle
i dricka. Sagesman Alma Nyström Hemmar.

Ovs!

Frågelista
M 188.

Gårda
socken
Bottland.

Malört. användes som krydda i julglögg. (joulglögg)
Malört användes även mat mal och kopsar samt
då bina svärmade. Ibland fick malörten tjänst-
göra som sopburste (sopbust) men det skulle vara
innan fröna mogna.

Alm, älm älmä. Det är omt om de ståtliga alm-
träden här i i socknen. De almar som finns är för
det mesta sådana som planterats i trädgårdarna.
Här finns två slag av alm storbladiq (ej ^{ad}ymf)
och smalbladiq. Prästgården är ägare av en
mycket ståtlig allé som till största delen
består av höga lummiga almar. Mitt ute i en
äker tillhörig Axel Yrkabsson Holwars står
en stor grupp av almar i ett skenske som
ett minne från den tid då äkern var ett ståt-
ligt äng. I en gammal trädgård vid Frend-
arve (nu ådegård) uttalas frindarä fanns det
våldiga almar som varit kapshuggna ordet
användes ej av gotlänningarna i allmänhet;
Man säger kelapparna. Alma Nilsson den 26/1, 1953.

(Älm. Älm älmä). Ei laugtklappningi gylt bad sma
u stor jälyr till u ritt laugen av de störst greimar
u bruid äut in si soli sä än torkäd av (stokäd av)
Laugen skudd int blei dagqvatar för da blai än
svart. Grön älmkagg till sveini var go föda.

Ä. Om det finns någon ab i socknen vet jag inte
möjligen strax bakom prästgården i kanten av
en gammal kvarndamm där står en massa
träd av allehandas slag. "De har finnas ängar
som har häit Älängar" di har till hjärt Frin-
darä u Sindarä gardar.

Äsk Äsk äskä Äskan
är ett av våra vanligastä laugtrei. Växer (vaxer
di ej go fjärd kan di blei askaplit staurä (skaplit
staurä) Äsklaugen klappras till lamb u kor.

Äsk användes till en del smickarrei som reiv
träiar reivfändar silvovar. Reivträiar kallas
den del av råpsan där tänderna är isatta?

Äskveden är förstklassig. ("Älängar har till
hjärt skall vara hjärt till om gottländskan
skall vara precis.") Alma Nyström Gorda

Aspe Äspe äspä. Bark u laug av äspe at lambi.
 Bark av unq äspar flades av u lägges mot arm
 bit. Di kländ trodar av äspä. De gamla prästo
 äströkar halt li^{länge} sam dainu sam var av grana.
Benved Bainvid. Den blommar om våren med
 vackra vita blomklasar. Bainviden användes till
rövbugar (bågar i handräpsor) u till drick kann-
 bänder. Av större exemplar klyses tänder till
 handräpsor. Berberis. Berberisen är mycket
 vacker när den blommar. Blommorna är gula
 till färgen och liknar hängsmysken. Bärri an-
 vändes till saft. Var bra bei febersjukedom.
 Berberisbusken anses vara smittospridare av
 svartrosten vilken angriper vetefälten. Ett
 fullkomligt utrotningskrig har satts igång
 mot densamma. Björk. Björkä. Björk
laug. Björkvadda. När saven gytt ga burt^{de}
 hut säi björknar u sätt undar ett spann
 allar a byttä för björksaften ti rimn si.
 Bräuktes allmänt förr. Sagesman Adma Nystrom

Björk björka. Björksaven kallades för björksvalda u användas som dricka. Laugstikar 'björkviskar' användes till vispor, kvastar, skärviskar u till majt stävar m.ä. Småka stugan med! Ti dåug ännu till en ting till u de var reis till bländu ban. Måsten ei vicku stäv man stack nasar in stän de fanns ban så sat de ett reis antingen uppvar speisen ällar något skäp. I sumbiä stävar kalld de de för björkniss'n. Må björklaug u alur fjärd man gylt. Had man hatt bannvärk u ansikt var mite härt u uppsvälla stait man björklaug u läggd imot tiss sulken läggd si 'soulsten' u de gick hult på knöten 'handvården'. När komar på Ladlingen 'värer' gylt blei taidru u drags m.ä fodarlaidu (trær sjuka) gav man dem fein björkreisä u da var de imt äit'n att de gylt blei bättar (gylt vörjäd). De svära torkären 1940.41.42. Användes gotlänningarna björkreis till djuren istället för halm. Aron Gahrin f. 1883 i Garda har som barn varit med om att bappa björksav. A.N.

10.
12.

Frågelista M 198.

härda
socknen
Gotland

Björk björka. Björknäver (nivar) användes till
litet av varje till inlägg i skor och till askar och
snusdosor m.m. men bäst av allt passade den
till att göra ugn Eld i spisen med (för de bräns
som tukt äld i blår). Björkvirke användes
mycket förr till möbelsnickeri, hjulringar, År-
skor gränskaidar med mera, men är inte
vidare hållbart emedan det lätt angripes av
mask. Björkveden är mycket uppskattad och
står högt i pris. Askar tillvara togs och använ-
des till tvättlut. Även vid skurning av gotän-
vandes björkaska varav golven blev mycket vita.
En del skogsbjörkar hade grenarna alldeles
fullsatta av markrastar vilka ganska
mycket liknar stora fågelbo. Björken är ett
av våra vackraste lämnrad. Ett björkänge
i vartig skrud är det underbaraste man kan
se.

Sagman Alma Nyström Hemmar Gärd
den 22/1 1953.

Brakved gäulberstrei. Barken användas av ap
teiki till medesim u så kann'n användes till
 färgning. En Ainã. Användes när man brygg
 dricka. Man kakt ainstitkar i vatten till en lag
 som hålldes i tunnare u tunnare för att de skudd
 få go smak. En dait hållt ainlag i dricka må.
Risept på tunn drick till Körkvals löid'n. Ta några
 känn malt u resten ainlag. (Lagergrens Kyrkbold)
 Aintari bryggdes öl på. Inne tre kanter fräi som vaset
 på ainan plucktes brändes u brades u tas in för stynq
 u håll (de kallades för stynqkänn) Skaktes u draks för
 kirk kokstã u vandi kokstã. Fäin ain pricktes må gse
 u sträides på golvar (ainprickningi var int så opulie
 som påtk kanhänd brod, de vittnäda all sklaurnã
tum u fingeränder um). Man sträid prickten ain
 langs vägen där deirk fylgi gick fram för att de död
 int skudd gå igen. Ainsötar fleit man korger av.
 Man gård bueger av ain till knäyge um halsen
 för bad kor u kalvar som skudd bindes.

Sagesman Alma Kyrström f. 1885.

Frägelista
M 188.

gården
socken
gården

En. Hinä. Lang smalt ainsvaigar kalldes för
bandar. Di värmdes yvar eld ti'ss di blai mjuka
u användes till breid kring staurar när
böndnar köind bandfast tånn. Fläder Hagstorn
(Svenbärstynnä). Hassel. Hässlä. Hässstonytar skudda
sit på ti'ss di fallt ör plus? da blai di bäst.
Hässelstakar användes till bandar på trei-
kär. Stakar klaudes mitti tån skabdes u
skars ett hak i var ände u så passas di i hop
u rättas på tunne. Hägge, prydnadsträd
i trädgårdar. Linn lyne lyne. Planterad i
nästan all trädgårdar som skyddsträd och
prydnadsträd. Häggrens när di bleie för hang.
Nypon buske njupentånn najeltynne väsar
på akarrainar i hagar stambäckar u ångar
Njupar användes till föda. (Soppar och kräm
Övon Kobär. Oxel Koxel. Koxelbär
användes i nödarstaidar till draug änt brö-
mjölkä. när di torktes u maldes blandes i mjöl
u baktes brä av Saresman H. Lina Nyström

(Prospe-
skülen)

Oxel koxel. Hoselväri. Bani bräckt stärke
dum ei hyrin (kutaska) u jet dum. De kund'
brugges ^{ti} dricka u di däng ti' gi hyrs u greisar.
I mycket gamla trädgårdar fanns det en och
annan oxel, (våldiga i omfång) samt rönnar
men när laga skiftet gick på 1890 talet och järn-
darna fick flytta ut högg de gamla vackra
träden ner både fruktträd och lövträd. (det
är möjligt att skiftet börjat något förut.)

Papprel, storbladig, kallades av götlänningarna
för peit. En handlare i Gårda hade planterat
preilar längs vägen på flera ställen i socken
(Bonden Hägveds). I nyplanterade trädgårdar
planterade man pappelar som skydds-träd.

Wid Pitarve gård fanns en papprel allé.

Pappelarna gav mycket god löv när de
"kappades"; djuren åt den med rykande aptit.
Pappelväxket användes till mjölkkar. Masken
tycks inte vara förbjud i pappelved.

Sågs man Hlma Nyström Gårda.

Pors. Puss växer i myrskogar. Puss användes att
lägga på dricka. Användes även som medicin
Barn som led av skräpplor och andra hudut-
slag badades i vatten vari puss kokats.

Rönn. Ränna. Av rönnbären koktes saft och
syft. Torkade rönnbär äts för reumatisk värk.

Flygrön. Flaugrön barks på fisknäti
da fick man fiskläver. Slår. Sleiar
sleitynnä växer på akarrainar hållback-
ar väggkantar u va' som helst bär de finns
nägra järdkänn. När sleitynnen glänjar skaka
deinä sas. När sleiar har vart frusna dängar
di till saft. Bladi dängar till te. Stickels-
bär. Stickelsbärs buskar planteras i tre gardar
för de gåa bäri skuld. Bären användes till kräm
u syft (stickelsbärsgräit) När di är mosnä
kan di jetes sam di är. Sälq planteras i
tre gardar för sän vakra veitå bussar.

Grävvide växer på akarrainar.
veidä

Alma Nyström Gårda.

Wid 1. grävde veidä. användes som band
dar när man strickläd upp hämmar sig akra
för kräki. Strickeltän ~~###~~

Vildpräron stainriqgar kund jebes när di blai
koka. Widdäyrklar markäyrklar kund jebes
när di blai kyldtagna. Wimbär raurips svart-
rips u veitrips användes till saft u saft u
jebes som di är.

Backtimjan. Användes som hostmedicin.
Kokes som te och drickas tillsatt med socker.
Mycket bra för kiakhosta. Baldersbrä veit-
akar blommar. Ogras i akra. Björnbär antag-
ligen primbär[♀]. Salmbär användes till saft
u saft. Gräbe Junä medicinalväxt. Junä är
bra för ko u kunnä. Gulsporre[♀] åt mans kraft u
nei mans styrka. Lär även ha kallats sjä mans
gläd u åt mans sorg. Gullviva gäkeblomma gäul
gäkeblommar koktes te ja. De spräda gröna bladen
koktes tillsammans med kaikadä.

Sagesman Emila Arden. Alma Nyström Garde.

Garde
socken
Garde

♀ [Rubus
casius]

♀ [Linaria
vulgaris]

♀ [Allium
scorodiprasum]

Skallon. Odhad i trädgårdar. Bladen användes till
te under krigsåren. Bären ätbara. Användes
till sylt och saft. Johannesört. Läkemedelsört
Lades bevara folk från brudom och allt ont.

Kamomill Planterades ^{först} i trädgårdar användes
vid förkylningar hosta och feber. Kirskaål. [*Aegopodium*
podagraria]
Kopras gärskaål. Finns i mycket gamla trädgårdar
Lär ha varit planterad och använt som kål.
Nu för tiden används den till svinen. Ett av de
värsta ogräs man kan råka få in i en trädgård.

Kummin Kumming Användes vid kaäk. Starkt
Kumminbrännvin hölles i hästar när kaäk
satte till. Användes som krydda i bröd, kål
ost, dricksappor, lungmas m.m. Kärleksört [*Medum Tele-*
phium]

Dundarlök - Lök. När ett par ungdomar som
var goda vänner u gick i kyrka vidd se om de fick
varandra sätt di i kyr ett par stiltkar dundar-
Lök svar a' dur. En stiltke ja var oerit um dur
så att Kopras (Kopras) skuddet kaän mättes.

Sagoroman Helma Högström 1953

(Kärleksört Dundarlauk.) Växt dundarlåken i hop fick de varandra. Körvel såtkörvel. Fanns i gamla trädgårdar. (vid Sutarve Guppide samt vid Lassar i Als köp) Körveln lades i kajjor, fröna användes som kryddor. (hade samma smak som anis). Libbasticka. Libbastuck? Planterad i trädgårdar för att ormen flydde för den. Användes vid huvudvärk u sienna bain. Bladi stäikes u lägges mot som umslag. Stäntar brades ^{ma} libbastuck u summan, får de fick de var i fjel för bad brimsar u brunsar u häm-macken. Malva kattust ⁱⁿ bräukt väse änt ja vid baken. En storsort av malva växte i trädgården u kallades för jumpråe-tjolar Mälla mällor gultskes till greisar u kryns. Nässla; brännnättel användes av en dait till kate såppa u kait ja. Pepparsat pipprarrot användes i sås som jites till kryt. Pipprarrotskryt. Had man tannvärk u sågde pipprarrot i tannen brukt värken ga avas. Sages man Alma Nystrom

handa
socken
gotland

[*Myrrhis
odorata*]

[*Levisticum
officinale*]

[*orickade*]

[*gneds*]

[*en muck?*]

Benjana Raintana användes till färgning.

Revormsstövel? mjölkört användes av en del till te under krigsåren. Römlaka ryllickar (~~Ostomäskumbe~~) jucktes torktes ^(något) u dracks som medicin för dåli'magje. En dail drack de i stån för te. Sånällglim tarald? War bra till ma äi häusa, fär de sma under jär di var rädd för tarald'm. En gang när de sma under jär di had vart uppr u dansä had nägn häirt dum singä. Akta din svans, när där gar i dans för veitlöken u taralden. Sån to folk var ja bad tarald u veitlök u had de ti' bivar si mä. Sagsman Kristina Holmér f. 1835 d. 1936.

Sapa. Baubom ^{fräi} användes till hynsföda.

(kärdes i dainä? höjröra av kli och probatis m. m.)

Bäsi användes mot buldar. Lägges mot buldar; ängsya, ätbar. Taklök, äir'n læk stakts u lägges i äirä när man had äiränvärk. Vardig matlök lika bra. Prekta, Esuskivor även kakta ännu bättre. A.M. 1957

Lyorda
socken

Gotland

[Euphor-
bia heliosco-
pia] &

[Silene
vulgaris]

7

[Rumex-
ster]

[Sempervirum
Lectorum]

Frägnlistan M. 188.

21.

[Valeriana aff.]

Garda
socken
Gatland

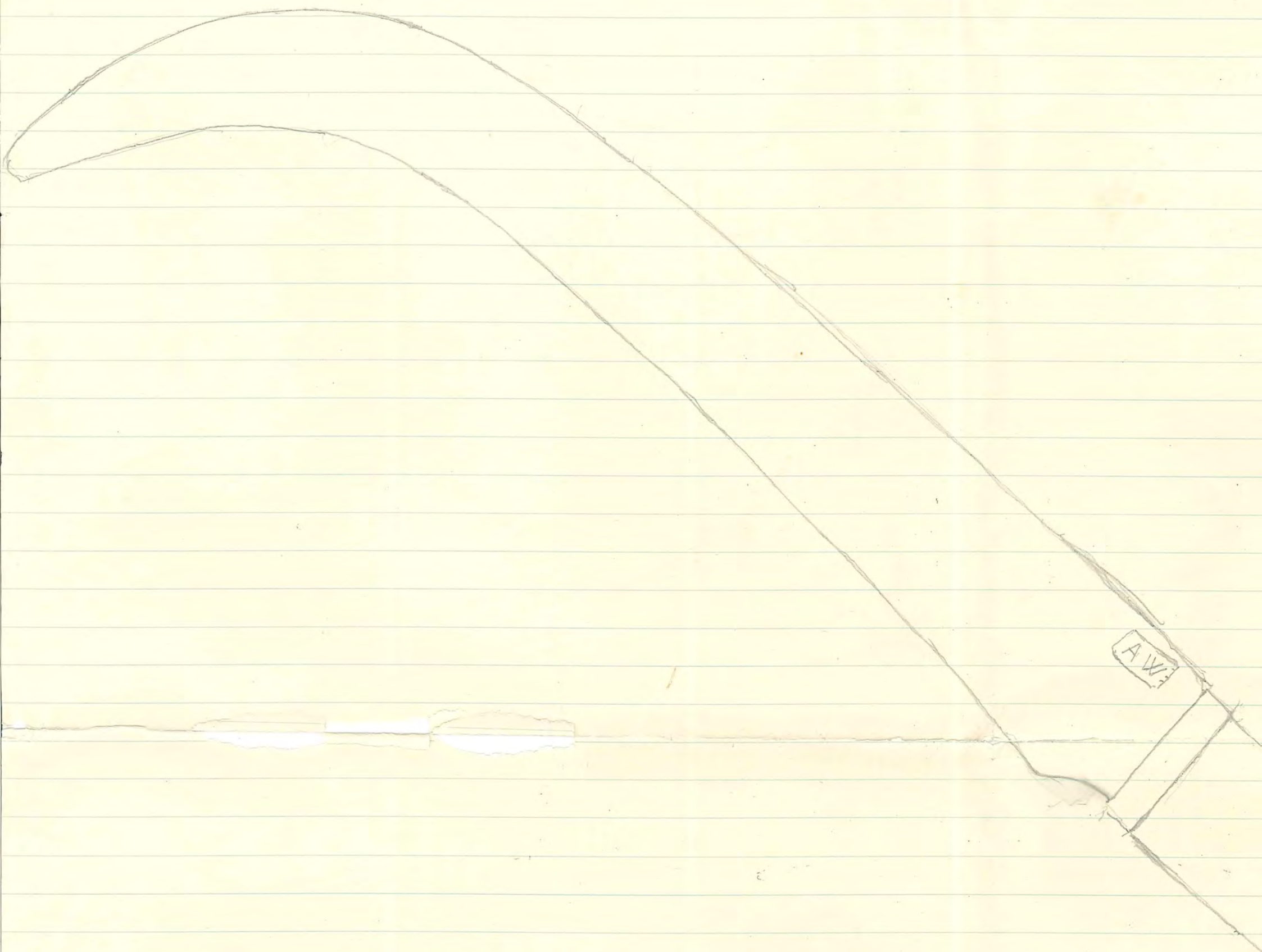
Vänderat. Wändelrat. När guttarna voro utan
tuggtoverk där de ha tuggat vändelrat istäl-
let. I farsats-tider tuggades vändelraten eme-
dan folk trodde att den bevarade från smitta.

Luggklappning

1. Toppkuggning av pappret, lönn och ask i likhet
med nummer 1 och 2, fanns det hit och dit men
mest som nummer tre och ändå högre. Pappret
som var för lågt nedkuggna torkade gärna i
längden. Även lönnen var ömtålig för all-
för mycket och för ofta nedkuggning. När det
torr jordmän gick det brand i lönnarna. Ask
var ej så ömtålig den kunde klappas hårt och
oftare. Hur ofta almarna kunde toppkuggas
vet jag inte, men de brukar vara seglivade.

En gamla Luggkniven är avritad i full
storlek. Per Pettersson var en fattig dagsverkare som
bodde i en för folk obekvälig stuga. (En detta bebo-
änne samma stuga). Sagesman Alma Nystrom

Garda 1953

Gammal handsmidd kniv laugkniv. Den har tillhört
Per Pettersson Joniss i Garda. Kniven har nu gått i arv från far
till son i hur många stäktled minns jag inte.
Kniven ansågs av Per Pettersson för den bästa laugkniven
på flera mils omkrets och Gud hjälpe den som sade emot.

